

Varhaiskasvatuspalveluiden toimintakertomus 2024 ja talousarvion toteutuminen 31.12.2024

Sivistyslautakunta 25.02.2025 § 28
25/02.06.01/2025

Valmistelija

varhaiskasvatusjohtaja Mari Keskitalo, puh: 040 6429 877

Varhaiskasvatustoiminnalle asetettiin vuonna 2024 pedagogisia painopisteitä ja tavoitteita, joiden keskiössä varhaiskasvatuspalveluiden piirissä ollut lapsi on saanut kasvaa, oppia ja kehittyä yksilöllisesti, osaksi kasvuyhteisöä. Varhaiskasvatuspalveluiden osallistumisprosentti oli vuoden 2024 aikana korkeimmillaan (84 %), eli varhaiskasvatuspalvelut ovat tavoittaneet asiakaskuntaa varsin kattavasti.

Suuresta osallistumisprosentista huolimatta, lapsimäärän väheneminen sekä ikäluokkien pienentyminen sävyttivät ja ohjasivat varhaiskasvatuspalveluiden vuotta 2024. Tarkasteltaessa sekä kunnallisen että yksityisen varhaiskasvatuksen lapsimäärää, oli vähenemä verrattuna vuoteen 2023 keskimäärin -45 lasta, vuoteen 2022 verrattuna keskimäärin jopa -76 lasta. Myös kotihoidontuen osalta on havaittavissa vähenemää asiakkaissa.

Varhaiskasvatuspalvelut olivat vuoden 2024 aikana osa FCG:n laatimaa kasvatuksen ja opetuksen raporttia, jossa kohdennettiin myös varhaiskasvatukseen lyhyen ja pitkän aikavälin sopeuttamistoimenpide-ehdotuksia. Sopeuttamistoimenpiteiden ansiosta varhaiskasvatuspalveluiden tilinpäätös vuodelle 2024 on ylijäämäinen. Ennen vuodenvaihdetta tunnistettiin varhaiskasvatuspalveluiden ylijäämän mahdollisuus, minkä takia tehtiin talousarviomuutos (tulojen lisäys ja menojen vähennys) kaupunginvaltuuston (9.12.2024 §72) päätöksellä. Talousarviomuutoksesta huolimatta tilinpäätös jäi ylijäämäiseksi.

Varhaiskasvatuspalveluissa vuonna 2024 palveluntarjonta ja palvelunkysyntä kohtasivat; lapsimäärän vähentyessä -45 lasta, vähenivät samassa suhteessa lapsipaikat -47 paikkaa. Lapsipaikat vähenivät varhaiskasvatuskerhoista kerhotoiminnan päätymisen myötä ja perhepäivähoidosta lähinnä perhepäivähoitajien eläköitymisen seurauksena. Kerhotoiminnan asiakasmäärä oli vähentynyt huomattavasti jo aikaisempina vuosina (yli 50:stä lapsesta 15:sta lapseen).

Palveluiden piirissä olevien lasten määrä keskimäärin /kk				
	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Päiväkotihoido, perhepäivähoito yht. (sis. kunnalliset ja yksityiset palvelut)	904	873	882	828
Yksityisen hoidon tuki	<5	<5	<5	<5
Kotihoidon tuki	184	142	160	137
Varhaiskasvatuskerhot	31	20	15	10
Yhteensä	1123	1035	1062	980

Päiväkodeissa oli kuukausittain keskimäärin 652 lasta, sisältäen palveluseteliasiakkuuksien 277 lasta (vuosi 2023; 660 lasta, palveluseteli 233 lasta).

Perhepäivähoidossa (ryhmäperhepäivähoito, perhepäivähoito hoitajan kotona) oli kuukausittain keskimäärin 176 lasta, sisältäen palveluseteliasiakkaat 111 lasta (vuotena 2023 keskimäärin 214 lasta, palveluseteli 128).

Yksityisen hoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen kuntalisän piirissä ei edelleenkään ollut asiakkauksia.

Kotihoidon tuen piirissä oli kuukausittain keskimäärin 137 lasta kun vastaava luku oli vuonna 2023 keskimäärin 142 lasta.

Varhaiskasvatuskerhojen asiakasmäärien lopulliseksi keskimääräiseksi luvuksi muodostui 10 lasta (toiminta päättyi toukokuun 2024 loppuun).

Palveluverkon sopeuttamistarve tunnistetaan syntyvyystilastojen valossa varhaiskasvatuspalveluissa edelleen. Kausivaihtelu tulee tunnistaa myös, sillä syksyn ja kevään asiakasmäärissä voi olla eroa +50 lasta.

Vuosi 2024 toi mukanaan muutoksia varhaiskasvatuksen johtamisjärjestelyihin; perhepäivähoidon supistuessa, perhepäivähoidon esihenkilön tehtävät sulautuivat osaksi palvelupäällikön tehtävänkuvaan. Osa esihenkilötehtävistä jakaantui myös päiväkodin johtajille. Lisäksi tehtiin nimikemuutos päiväkotien varajohtajien osalta 1.8.2024 alkaen; Varajohtajat muuttuivat päiväkodin apulaisjohtajiksi, työnkuvan painottuessa pedagogiikkaan ja hallinnollisiin tehtäviin. Toimenpiteellä pyrittiin vastaamaan lähijohtajuuden lisääntymiseen päiväkodeissa sekä päiväkodin johtajan että apulaisjohtajan osalta. Tämän taas katsottiin tuovan myönteistä vaikutusta mm. lasten yleisen tuen vahvistamiseen lapsiryhmissä sekä päiväkotien henkilökunnan työhyvinvointiin. Näihin asioihin tunnistettiin tarvittavan reagoitua ja toimenpiteitä. Sairauspoissaolojen hallinta haastoi kuitenkin edelleen varhaiskasvatus toiminnan arkea edelleen vuonna 2024.

Varhaiskasvatuspalveluissa toimintatuotot ylittivät 2024 talousarvioon arvioidut tulot toteutuman ollessa tilinpäätöksessä 120 %. Asiakasmaksulainsäädännön muutosten vuoksi oli kunnallisen puolen asiakkaista maksuttoman varhaiskasvatuksen piirissä 64 % asiakkaista ja palveluseteliasiakkaiden piirissä vastaava prosenttiosuus oli 58 %.

Yksityisen varhaiskasvatuksen piirissä oli vuonna 2024 41 %:a varhaiskasvatuksen piirissä olevista lapsista. Palveluseteli-indeksin korotus tehtiin 1.8.2024.

Esioppilaista 73 % olivat varhaiskasvatuksen esiopetuksen piirissä, 27 % koulujen esiopetuksessa. Esiopetusta järjestettiin varhaiskasvatuksen puolella kunnallisissa Hakalahden, Joukahaisen, Huvikummun ja Simonpuiston päiväkodeissa sekä yksityisten palveluntuottajien Pilke Metsätuulen, Touhula Villiinan ja Murusen päiväkodeissa.

Lasten tuen tarpeita tunnistetaan ja niihin reagoidaan varhaiskasvatuksessa. Pedagogista toimintaa strukturoidaan inklusiivisesti lapsen tarpeisiin sopivaksi. Tähän liittyen on tarkasteltava myös jatkossa lapsiryhmien kokoa ja henkilöstörakennetta. Lapsimäärän väheneminen toisaalta mahdollistaa joustavan tarkastelun lapsiryhmiä muodostettaessa, tuen tarpeeseen perustuen.

Yhtenä sopeuttamistoimena jo syksyn 2024 ajalle oli määräaikaisen henkilöstöresurssin määrän tarkistaminen. Varhaiskasvatuspalveluiden palkat toteutuivat seuraavalla tavalla;

Varhaiskasvatuspalvelut, Varhaiskasvatuspalvelut

	TOT.KUM. 12 2023	TA 2024	TA TASAINEN 12 2024	TOT.KUM. 12 2024	Ero talousarvioon vuoden alusta	Toteuma-%
Palkat ja palkkiot	-5 813 222	-5 630 780	-5 630 780	-5 432 343	198 437	96,5 %
Eläkekulut	-934 625	-935 749	-935 749	-878 259	57 490	93,9 %
Muut henkilösivukulut	-68 024	-48 685	-48 685	-29 716	18 969	61,0 %
HENKILÖSTÖKULUT	-6 815 871	-6 615 214	-6 615 214	-6 340 317	274 896	95,8 %

Palkkamenot toteutuivat 96,5 %:sesti ja palkkamenoista säästy n. 198 000 €. Ennen vuodenvaihdetta laaditun talousarviomuutoksen kustannuskohdat olivat osittain myös palkkauskustannuksiin kohdistuvia.

Varhaiskasvatuspalveluiden tilinpäätös 2024;

	TOT 12 2023	TA 2024 A	TA 2024	TOT 12 2024	Toteuma-%	Yli/ali
Myyntituotot	84 997	78 000	133 661	147 526	110,4 %	13 865
Maksutuotot	372 396	361 500	360 800	300 696	83,3 %	-60 104
Tuet ja avustukset	126 891	0	-6 692	17 915	-267,7 %	24 607
Muut toimintatuotot	100 722	0	2 661	123 890	4 655,3 %	121 229
TOIMINTATUOTOT	685 006	439 500	490 430	590 027	120,3 %	99 597
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0,0 %	0
Henkilöstökulut	-6 815 871	-6 958 908	-6 615 214	-6 340 317	95,8 %	274 896
Palvelujen ostot	-1 673 535	-1 721 835	-1 670 443	-1 682 499	100,7 %	-12 056
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-51 016	-73 615	-71 815	-51 034	71,1 %	20 781
Avustukset	-3 905 508	-4 141 900	-4 056 430	-3 986 279	98,3 %	70 151
Vuokrat	-1 080 783	-1 164 732	-1 162 444	-1 157 531	99,6 %	4 914
Muut toimintakulut	-23 545	-17 980	-16 538	-25 918	156,7 %	-9 380
Muut toimintakulut	-1 104 328	-1 182 712	-1 178 982	-1 183 449	100,4 %	-4 467
TOIMINTAKULUT	-13 550 259	-14 078 970	-13 592 884	-13 243 578	97,4 %	349 306
TOIMINTAKATE	-12 865 253	-13 639 470	-13 102 453	-12 653 551	96,6 %	448 903
Verotulot	0	0	0	0	0,0 %	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0,0 %	0
Korkotuotot	0	0	0	0	0,0 %	0
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0,0 %	0
Korkokulut	0	0	0	0	0,0 %	0
Muut rahoituskulut	0	0	0	-1	0,0 %	-1
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	-1	0,0 %	-1
VUOSIKATE	-12 865 253	-13 639 470	-13 102 453	-12 653 552	96,6 %	448 901
Poistot ja arvonalentumiset	-11 592	-14 967	-14 967	-13 996	93,5 %	971
TILIKAUDEN TULOS	-12 876 845	-13 654 437	-13 117 420	-12 667 547	96,6 %	449 873
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0,0 %	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-12 876 845	-13 654 437	-13 117 420	-12 667 547	96,6 %	449 873

Talouden toteutuminen (netto) oli vuonna 2024 96,6 % talousarvioon verrattuna. Säästö täten 449 873 €.

Tulojen lisäys talousarvioon nähden verrattuna oli 99 597 € (talousarviomuutos 12/2024 tulojen lisäys 60 000 €). Summa koostuu myyntituotoista/kunnille myytävistä varhaiskasvatuspalveluista ja maksutuotoista.

Menojen pienentyminen talousarvioon verrattuna on 349 306 € (talousarviomuutos 12/2024 menojen vähennys 490 400 €), koostuen varhaiskasvatuksen toimintakuluista.

Liitteissä on lisätietoa toteumatiedoista tulo- ja menolajeittain (talousraportti 20.2.2025). Liitteissä myös toimintakertomus tunnuslukuineen ja strategian mukaisten talousarviotekojen toteutuminen.

Esittelijä	vs. sivistysjohtaja Eija Saarela
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta merkitsee toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen 2024 asiakirjat tiedoksi ja hyväksyy osaltaan sekä lähettää asiat edelleen kaupunginhallitukselle ja –valtuustolle: <ol style="list-style-type: none">1. toimintakertomuksen,2. talousarvion toteutumisen,3. strategisten tavoitteiden toteutumiset,4. tunnusluvut 2024.
Asian käsittely	Asiantuntijana kuultiin varhaiskasvatusjohtaja Mari Keskitaloa.
Päätös	<ol style="list-style-type: none">1. Hyväksyttiin.2. Hyväksyttiin.3. Hyväksyttiin.4. Hyväksyttiin. <p>Merk. Mari Keskitalo poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 18.32.</p>